

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Erzsébet királyné-emlék Territetben.

A minden magyarok Nagyasszonya, boldogult Erzsébet királyné emlékezetét immár a külföldön is emlék őrzi. Az elhunyt királyné kivált azután, hogy a családi és sorscsapások érték, sokat utazott külföldön, hogy nagy bánata és szive fájdalomára elvesztett gyermeke miatt orvosságot, gyógyírt leljen. Azokon az üdülőhelyeken, ahol ő megfordult és több időt töltött, többfelé állítottak már emlékoszlopot az angyaljóságu királyasszony emlékezetének. Legutóbb Territetben állítottak föl gyönyörű emléket istenben boldogult Erzsébet királynőnk emlékének. A szép emlékoszlopot, mely királynőnket ülő helyzetben ábrázolja, mostanában leplezték le s

művészi kivitele hirdetni fogja örök időkig a magyar nemzet által rajongásig szeretett uralkodónő emlékezetét, aki szive melegségével és lelke derűjével aranyozta be hűséges magyar népének egykor elborult életegét. Igazán jól esik hazafiui szívünknek, hogy az az idegen nép ott távolban szeretetének marandó jelét állította fel, elhunyt királynőnk iránt való rajongó szeretetének akként adott kifejezést, hogy emléket állított neki. Nálunk lassabban halad ilyen irányu mozgalom. Csudálatos, hogy míg a külföld lerózza az emlékezés adóját elhunyt nagyasszonyunk iránt, addig nálunk időtlen idő-kig elhúzzák, halogatják az illetékes tényezők.

Muharmag,

MAUTHNER ÖDÖN

amely jelenleg takarmánynak még biztos eredménnyel vethető, legelsőrendű minőségben kapható

általánosan ismert cs. és kir. udvari magkereskedésében, BUDAPESTEN.

Szomoru kilátások.

Még vagy két hétbe kerül és le lesz aratva Magyarországnak ezidei gabonatermése. Az aranykalásztól hullámos rónaságból tarló lesz s az élet bevándorol a magtárba. A magtárba? Dehogy oda. Magyarországnak kevés olyan birtokosa van ma, aki a jobb árat várva, a magtárba helyezhetné el földjének gyümölcsét. Ott vár már arra nyitott száju zsákkal az adóvégrehajtó, meg az elővételekben utazó falusi uzsorás. Ez a piócza a nép testén, amelyet csak nem tud a magyar még magáról lerázni. A valóságos piócza leesik az emberi testről, ha besózzák, de a falusi uzsorapiócának, ennek a legveszedelmesebb filloxerának, még nem találták ki a szérumát, magyarul mondva, az irtó orvosságát.

Tehát ott áll előtted, jó magyar népem, a végrehajtó, a hitelező, a nyitott száju zsákkal. Muszaj belevetned, mert ha nem, megütik a dobot az udvarodon és elviszi a kisbíró a feleséged meg a kis gyereked feje alól a párnát. De hát lesz-e mit a zsákba vetned? Az ország minden részéből a földmivvelésügyi miniszterhez érkezett jelentések azt mondják, hogy *nem lesz*. A szívünk szorul, amikor leírjuk azt a szomoru tényt, hogy Magyarországon olyan rossz az ezidei aratás eredménye, aminő már tíz esztendeje sem volt. A gabonakereskedők, ügynökök, szenzálok lapjai, ujságjai tagadják azt, de csak azért, hogy a saját nyereségük javára még jobban leverjék a gabona árát a vidéki hetivásárokon. Ne higgy nekik, magyar, mert ezeknek a törekvése, hogy amit véres verejtéken te kerestél és ami Isten és ember előtt jogosan téged illet, azt a hasznot ezek a buza-filloxerák maguk zsebeljék el. Ne higgy nekik magyar!

A lesújtó terméseredmények közepette szomoruan tekintünk a reánk közelgő tél elébe. Megint egy nyomoruságos esztendő. Kiadásainkat nem fedezhetjük, ha csak újabb adósságokat nem veszünk fel a házunkra, földünkre. Adósságokat addig, ameddig az a ház és föld azután nem lesz a mienk. Nem lesz a magyaré, hanem a ráczé, szászé, meg az oláhé. Nekünk annyi sem jut, hogy erős táplálékkal izmos fiatal neveljük a haza védelmére. És ha nem jut, mit csinálunk. Az őseink — paraszt és nemes őseink — vérével megszentelt földről vándorlunk ki idegenbe, Amerikába. S reszket a lelkünk, hogy beteljesedik a költő szomoru jóslata: «Mint az oldott kéve, szét hull nemzetünk . . .»

A sors csapásai alatt talán meghajolva, de törve nem, egy orvosszere marad a magyarnak. Szövetkezzünk, tartsunk össze. Alakítsunk szövetkezeteket, melyek révén olcsóbban jutunk szükségleteinkhez és jobb árban értékesíthetjük

nyersterményeinket. Azt, ami még terem. Ez az egy mód van még önmegmentésünkre és talán boldogulásunkra. Ez a mentőkötél, amit a vízben fuldoklónak is odadobnak. El ne cresszszük. Ragadjuk meg magyarok. *Magyar Gyula.*

Az amerikai magyarok zászlója.

Az Országos Nemzeti Szövetség az Amerikában élő magyaroknak díszes nemzeti zászlót küld. Ez a zászló ott a messzeségben, Amerikában évről-évre más és más amerikai magyar egyesülethez fog vándorolni, hogy ébren tartsa az elhagyott hazához való szeretet érzését és hirdesse azt, hogy: »*Hazádnak rendületlenül légy hűve, oh magyar!*« Maga a zászló egyike a legszebb nemzeti zászlóknak, amelyet a Hunyadi- és Bocskay-korból fennmaradt zászlók mintájára készítettek és díszítésül magyar mintahimzésekkel alkalmaztak. A zászlótartó rudon — zománczott ércgolyón — csőrében kardot tartó ősi Turul madár ezüst ércalakja csillog. Az ércgolyóba egyes történelmi nevezetességű helyekről hozott földet helyeztek. Így Szigetvárról, Alpárról, Pusztaszerről, Borsiból, ahol II. Rákóczy Ferencz született, Aradról és a segesvári csatatérről. Mielőtt ezt a zászlót az Országos Nemzeti Szövetség küldöttsége a tengerentútra, Amerikába vinné, július 6-án d. e. 11 órakor ünnepélyesen fölvatja Pest vármegye székházának dísztermében. Az ünnepélyre, melyen a zászlót minden hazai vallásfelekezet részéről megáldják, most küldötték szét a meghívókat. A fölvatási ünnepélyre az Országos Nemzeti Szövetség mindenkit meghív s azon az összes fővárosi egyesületek küldöttéi ott lesznek egyesületi zászlaik alatt. A zászlók, melyet közadakozásból — mintegy a nemzet nevében — küldenek el, az összes amerikai magyarság képviselőinek jelenlétében, először a bridgeporti betegsegélyező egyesületek szövetsége kapja meg nagy ünnepélyek keretében.

A Gotterhalté miatt.

Nagyváradon olyan eset képezi most a közbeszéd tárgyát, amilyen a katonai botrányok tömegében aligha fordult elő eddig.

Halász Lajos nagyváradai hírlapíró az eset szereplője, aki múlt év augusztusában megjelent a nagyváradai honvéd hadapród-iskola évzáró ünnepén, de amikor a Gotterhaltét eljátszották, *nem vette le a kalapját*. Nagy vizsgálat indult meg erre Halász ellen s vagy tiszser megidéztek s kihallgatták a katonáéknál, [miután a 37-ik gyalogezredben tiszthelyettes rangot visel. Egy napon azután a következő meglepő parancsot kapta ezredétől:

„Adja ön be lemondását a csász. és kir. hadügyminiszteriumhoz, a következő szövegű kérvényben: Alulírott kérem a cs. és kir. hadügyminiszteriumot, hogy kegyeskedjék megengedni, hogy a tiszthelyettesi rangomat letegyem, hogy az ellenem indított becsületügyi eljárás eredményét kikerülhessem. — Jelen kérvény egy korona bélyeggel látandó el. — L. K. ezredes.“

Halász Lajos azonban nem adta be lemondását, mire 1902. január 10-én összeült ügyében a 17. hadosztály becsületbírósa, *Wachsmann* Vilmos ezredes, az aradi

33. gyalogezred parancsnokának elnöklésével. Ez a bíróság azonban nem talált arra elegendő okot, hogy rangjától megfosztja. S itt következett be a fordulat. Mikor ugyanis az ítéletet tudomásvétel végett fölterjesztették a hadügyminiszteriumnak, az nem vette tudomásul, ellenkezésképp: megsemmisítette a tiszti becsületbíróság végzését és új eljárásra új bíróságot delegált. Erre új vizsgálat következett, a kihallgatások új sorozatával. Végre, ez év április 22-én összeült a 17-ik hadosztály becsületügyi választmánya, melyben Melezer Ferenc ezredes, a 39. gyalogezred parancsnoka elnökölt. A hozott új ítéletben Halász Lajost tiszthelyettesi rangjától megfosztották és mint közlegényt a szegedi 46. gyalogezredbe sorozták. Az ítélet megokolása ez:

„A terhelt Halász Lajos, ki a 37. számú gyalogezredben tiszthelyettes, a kar becsületét megsértette azzal, hogy egy tisztán katonai ünnepen a néphimnusz eljátszása alatt kalapját fején tartotta és a programm eme pontja feletti nemtetszésének kémozdulattal kifejezést adott.“

Kiváncsian nézünk az események további folyamatja elé. Nagyváradon óriási tüntetések voltak az eset miatt. Ez a Gotterhalté-izgalom országszerte terjed, mert szüntelen ráerőszakolják a magyar emberre, míg végre meg-unjuk és teszünk róla.

Jósolják a világ végét.

Szokása az embereknek, úgy a böleseknek, mint a szamaraknak a jóslás. Főleg a világvégét szeretik jóslni. Ilyen jóslásféle juttatja eszünkbe, hogy egy hét alatt vége a világnak. Falb doktornak egy évvel ezelőtt mondott jóslatát idézzük emlékezetünkbe, hires jóvendölését, a mely szerint 1902. július 5-ike és 7-ike közt jö el az ítélet napja. Ez időtájt ugyanis az 1866-ban fölfedezett anarkista üstökös neki robog a földnek és azt alaposan szétrobbantja, mint a Mont-Pelé tüzhányó St-Pierre városát. A gyöngébb szívű olvasók megnyugtatására közöljük a Falb-nál tisztább fejű csillagvizsgálók véleményét is, akik a Falb rémlátásával szemben konstatálják, hogy az 1866-ban fölfedezett üstökös a legártatlanabb valamennyi üstökös között. Ez az üstökös kerek, ritkás ködtömeg éles határvonalak és fark hián s magja halványan világol. Ez a gyenge ködtömeg nem tud a földszinén változásokat előidézni vagy pusztítani, nem is szólva arról, hogy a földgömböt szétrobbant-hatná, ha belétevedne. Vénasszonyoknak való beszéd ez csak. De még az is ki van zárva, hogy a két égi test 1902. július 5—7-ike közt találkozassék, mert mire a föld a jelzett időben arra a helyre ér, a hol pályájuk kereszteződik, már eltűnt az üstökös és ugyancsak jó nagyítócső légyen az, a melyen észre lehet venni.

A kivándorlás ellen.

»Lassu sorvadás emészti azt a fát, melyet nagy korában ültetnek idegen földre át.« Ezt hirdette Magyarországnak legnemzetibb költője. Igaza volt. Mi látjuk, tudjuk, hogy azok a véreink, akik kivándorolnak ebből a hazából, mint pusztulnak el az idegenben, egymásután ott a Dunántul, a Felvidéken, most már az Alföldön is látjuk mikor a vonatra ülnek, de nem látjuk ezen a vasuton való visszatérésüket többé. Minden egy ilyen kivándorló csoport: egy szomorú temetés. Könnyezhetnének rajta, hiszen a hazának elvesztett testvéreinket siratjuk. Mi magyarok a magyarokat, akik pedig gróf Szechenyi István, a legnagyobb magyar szavai szerint oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene közöttünk kegyelmezni.

A kivándorlás meggátlása, illetve helyes irányba való terelésére nemes mozgalom indult meg Magyarországon. Ennek a mozgalomnak is, mint annyi hazafias, szent eszmének, mondjuk gyakorlati eszmének szülőbölcsője azaz Országos Magyar Gazdasági Egyesület volt. Az az üllői-uti Köztelek palota, mely oly nemes ezélu kaptára, temploma a hazafias törekvéseknek, hogy előtte minden magyarnak felekezeti különbség nélkül kalapot kellene emelni.

Innét a Köztelek-ből indult ki az eszme, hogy mozduljon meg a magyar társadalom a kivándorolni készülő magyarok itthonartására, megmentésére s ha már kivándoroltak azok visszatérésére. És az a magyar társadalom megmozdult. Először Miskolczon, az elmúlt héten a Dunántul, Siófokon tartott ülést. Legjobbaink jöttek össze, hogy megtalálják a módját a haza polgárainak itthonartásának, vagy ha ez nem lehet hát az arra való törekvést, hogy aki kivándorolt is ebből az országból, ott kint is megtartassék magyarnak. A Siófokon tartott kongresszus, úgy hisszük megtalálta a kivándorlási betegség orvosságát. Azt, hogy a magyar találjon itthon megélhetési alapot. Ezért határozta el, hogy a külföldi honos behozatala ellen az országgyűlés hozzon törvényt, hogy a Dunántul ismét felvirágozzék. Hogy a kivándorlási ügynökök, gabona- és egyéb hiteluzsorások megrendszabályoztassanak. Hogy a nép a hitelszövetkezetek útján olcsó kölcsönhöz jusson. Hogy a katonaság közvetlenül a termelőktől szerezzék be szükségleteit. Hogy közművelődési gazdakörök szerveztessenek a legmagyarabb érdek, a földműves érdek védelmére.

Nemes határozások, melyek ha valóvá válnak; Magyarország nem lesz a galicziai, romániai bevándorlók és a magyar kivándorlók hazája, hanem egy boldogabb, szebb jövő küszöbére lép, melyben a becsületes munkának boldogulás lesz az ára és minden polgár: egy-egy oszlopa az ország erejének. Nem pedig földönfutó, mint a mai kivándorlók.

■ A JENNER-PASTEUR-FÉLE OLTÓANYAGOT SZÁLLITJA: ■

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.

Az anyagok a legjobb tudományos módszer szerint készülnek PERTIK PROFESSOR felügyelete alatt.

VÉDŐOLTÁSOK

LÉPFENE ELLEN.

Az anyag hónapokig eltartható.

Biztos védelmet nyújt.

Lovak, birkák és szarvasmarháknak.

Egy birka oltása ... .. 12 fillér.

Egy 16 vagy szarvasmarha oltása ... .. 24 fillér.

SERTÉSEK OLTÁSA

ORBÁNCZ ELLEN

RAPID-SZÉRUM:

az orbánczos fertőzésnek kitett sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmenti a veszélytől.

Egy sertés szérumos oltása ... 30 fillér.

A rendes Pasteur-féle oltóanyag sertésenként ... .. 12 fillér.

Mit akar a német?

Az elmúlt héten Ő Felsége a magyar király Széll Kálmán magyar miniszterelnököt magához hívatta. Igen helyes dolog. A magyar királynak, amikor magyar dolgokról van szó, a törvény szerint is meg kell hallgatni az első tanácsosát, a magyar miniszterelnököt és az ő tanácsadása szerint intézkednie. Ez az alkotmányosság s ezért van az, hogy a mindenképp felett álló király politikai eselekedeteiért az ő miniszterei a felelősek. Ausztriában az osztrák miniszterek, Magyarországon a magyar miniszterek. A magyar király különben az ősi alkotmányos szokás szerint most azért hívta magához magyar miniszterelnökét, hogy adjon neki tanácsot, hogy mit csináljon az osztrák császárral. Mert az osztrák császár ezidőszent nagyon sokat követel a magyar királytól.

A dolog úgy áll, hogy Ausztriával meg van a mi politikai szerződésünk, amely összeköt bennünket, mint az a esodakinövés, amely összeforrasztotta a sziámi ikreket. Ez a politikai szerződés azonban politikai dolog, azért azzal bővebben nem is foglalkozhatunk. Más dolog az osztrákokkal való gazdasági kiegyezés kérdése. Ez nem annyira politikai, mint kenyérkérdés. A mi kenyérünk kérdése. Az van tehát a koezknán, hogy az Ausztriával való kiegyezés kérdését nyélbeüssük-e újból, vagy nem. Erre nézve kérte ki a magyar király magyar miniszterelnöke tanácsadását. S mi volt ez a tanács? Még nem tudjuk, de tudni véljük.

Széll Kálmán miniszterelnök mindenestre megmondta a király Ő Felségének, hogy az osztrák követeléseket mi nem fogadhatjuk el. Bele nem egyezünk abba, hogy az osztrák iparnak még nagyobb kaput nyissunk, amelyen ő még jobban agyon verhesse a mi fejlődő iparunkat. Bele nem egyezünk arra, hogy a mi nyers, mezőgazdasági terményeinkre Ausztria olyan vámot vessen, amelylyel tetszése szerint le verheti a mi terményeink: búzánk, rozsunk, árpánk, rizsünk, burgonyánk, állataink árát. Nem, ebbe nem egyezünk bele s azt kellett megmondani Széll Kálmán miniszterelnök urnak és a király Ő felsége kegyelmes színe előtt. Hogy megmondta hiszszük. És hogy amit meg mondott, azt be is tartja, — abba bizik ez a magyar nemzet, mert hiszen több erélyes kijelentést tett a miniszterelnök az ország színe előtt, amelyhez állását kötötte, tehát betartásához erős a reményünk.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A somogymegyei szövetkezetek értekezlete.

A somogymegyei hitelszövetkezetek szövetsége múlt hó 26-án tartotta rendes éves közgyűlését *Pallavicini* Ede örgróf elnöklete alatt. A közgyűlésen, a mely szövetkezeti előadásokkal volt összekötve nagy és előkelő közönség volt jelen, köztük Tallián Gyula főispán gróf Széchenyi Bertalan, gróf Somsich Géza, gróf Somssich Béla, br Inkey, Somsich Andor, Somssich Miklós, Márffy Emil és mások. Az értekezleten az elnöki megnyitó után előterjesztették a szövetség működéséről szóló évi jelentést a szerint a somogymegyei hitelszövetkezetek szövetsége örvendetesen

fejlődik. 85 szövetkezet tartozik hozzá, melyeknek hatásköre 204 községre terjed ki. Volt 1899. év végén 9603 tagjuk, 25799 üzletrészszel — míg 1901. év végén 14427 tagot és 34647 üzletrészt mutatnak ki; az üzletrészek értéke 1.7 millió korona, erre 824 ezer K. be is van fizetve. A takarékbetét két év alatt 253 ezer koronáról 672 ezerre a tartalékalap 18 ezerrel 48 ezerre szökött fel. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette. Az alapszabályszerű ügyek letárgyalása után következtek az előadások. Az első előadó *Bernát* István fejtegette a szövetkezetek erkölcsi hatását és azt mily nagy szerepük van a nép gazdasági és politikai vezetése körül. Utalt arra, hogy a 48-as idők vívmányai, a szabadság és testvériség ez uton valósíthatók meg s a szavazati függetlenség elérésére többet tett az ki egy szövetkezetet alapít vagy jól vezet, mint aki tettek helyett szóval akarja felépíteni az új Magyarországot. Ajánlja a falusi gazdaszövetségek alapítását, melyek nevelik a falu népét és irányt, tartalmat adnak a falu közvéleményének.

Ezután *Perezel* Ferencz a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatója ismertette a mezőgazdasági szövetkezetek célját és feladatát. Javasolja, hogy úgy az értékesítés, mint az áruközvetítés vételessék fel a hitelszövetkezetek ügykörébe és pedig oly módon, hogy a mezőgazdasági szükségletek gyűjtésével és az értékesítendő termények együttes forgalomba hozatalával járó teendővel is megbiztatnák, a hitelszövetkezet ezután továbbtaná a megbizást az illetékes központnak. Hasonló alapon a Mezőgazdák Szövetkezete a somogymegyei szövetkezetekkel, máris 15000 korona értékű áruforgalmat bonyolított le.

Végül *Horváth* János az Orsz. Központi Hitelszövetkezet ipari szakosztályának főnöke tartott szabad előadást a szövetkezeti gabonaraktaokról. Ismertette a központ magtári rendszerét, mely szerint a hitelszövetkezetek kebelében egy vagy több hitelszövetkezettel kapcsolatban állítható fel a magtár és így a hitelszövetkezet minden igényét kielégítheti tagjainak. Fejtegette a magtár építésének a kérdéseit az értékesítés módját. Végül előadja a beraktározott gabonára adandó kölesönzési szabályokat. Az előadások nyomán meginduló vitában részt vettek: gróf Majláth József, aki nagyhatással beszélt a szövetkezeti eszméről, Makfalvay Géza, Melhart Gyula, Seidl Károly, Cséplő József, Garay József. A közgyűlés az előadói javaslatokat elfogadva kimondotta, hogy gazdakörök szervezésében fokozottabb tevékenységet fejt ki, az előadásokat pedig kinyomatják s a szövetség tagjait közt kiosztják.

Az értekezlet után nagy diszebéd volt, amelyen az első köszöntőt *Palavicini* Ede örgróf mondta Darányi földmívelési miniszterre és gróf Károlyi Sándorra. Az előbbi, mint a gazdák vezérét az utóbbi mint a szövetkezeti ügy apostolát éltetve. Mind a kettőt táviratilag üdvözölték.

Az ipari szövetkezetek terjedése. Az Országos Központi Hitelszövetkezet a folyó évben eddig 14 önálló ipari szövetkezetet és 4 ipari szakcsoporthoz alakított. Az összes ipari szövetkezetek száma ezidőszent 118-ra rug. Az újabb időben a központ már áttért a szakipari szövetkezetek alakítására is és így a folyó évben már jelentékeny számú raktárszövetkezetet alakított.

Kapagyárosok kiviteli szövetkezete. A mecenzéfi kapagyárosok a magyar kereskedelmi részvénytársaság vezetése mellett kiviteli szövetkezetet létesítettek. A kereskedelmi részvénytársaság fogja ügyleteiket lebonyolítani, mely már ez évben is 500,000 kapát, ástót és ekevasat fog megrendelés folytán Romániába szállítani.

Nemzetközi szövetkezeti kongresszus. Az angolok kezdesére alakított nemzetközi szövetkezeti központ, melynek működése az egész földtekére kiterjed, ez évi július 22—25-én tartja ötödik kongresszusát Manchesterben. Ez a kongresszus tárgyalni fogja a szövetkezeti munkáslakások kérdését, továbbá azt, vajjon a parasztság telepítésénél mi hasznát lehet venni a szövetkezeteknek? Magyarországot e kongresszuson György Endre és dr. Bernát István fogják képviselni.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A lakatos inas boszúja. Molnár István 17 éves lakatosinas ez évi április 8-án három revolverlövessel súlyosan megsebesítette Wilhelm Sándor gyümölcsárust, mert ez őt tetteleg bántalmazta. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa múlt héten szándékos emberölés kísérlete miatt vonta felelősségre a lövöldöző lakatosinast, de az esküdtek nem vétkesnek nyilvánították a vádlottat és a törvényszék Molnárt fölmentette. A királyi ügyész semmiségi panaszt jelentett be.

Börtönre ítélt katonatiszt. Cziszterer Mihály volt főhadnagyott váltóhamisítás miatt már jó idővel ezelőtt vizsgálati fogságba helyezték. Ugyét most fejezte be Székesfehérvárott a honvéd hadbírószék, négyévi súlyos börtönre ítélve a váltóhamisítás vádjával terhelt tisztet. Cziszterer több száz váltót hamisított, melyeket pécsi és soproni pénztintézeteknél helyeztet el. Az intézeteknek a lefoglalt hamis váltókat a katonai hatóság avval a megjegyzéssel küldte vissza, hogy peruton kártalanítsák magukat. A börtönbüntetéssel sujtott katonatiszt mielőtt a katonai pályára lépett, növendékpap volt. Mindig nagy gyöngédséget árukt el a cigányzenével szemben; magának is voltak dalszerzeményei, amelyeket sok helyen énekel a nép.

Az árvák kifosztója. Évek hosszú során át dézmálta a kezére bizott árvapénztárt Krivány János aradi árvaszéki pénztáros. Csak akkor tudták meg, hogy milyen hűtlen sáfár, a mikor hirtelen eltűnt a városból. Kiderült, hogy háromszázkilencvenhétezer forint kallódott el a pénztáros kezén. Hosszas bolyongás után Bécsben fogták el Kriványt, aki akkor már teljesen elzüllött. A sikkasztónak Aradon ötvenezer forintot érő vagyona volt, amelyre természetesen a hatóság rátette a kezét, a többi hiány pótlására pedig, elég patriarkálisan, megyei pótadót vetettek ki. Az aradi törvényszék Krivány Jánost, aki féllábbal a sir szélén áll, hivatali sikkasztás büntette miatt kilenc évi fegyházra ítélte. A nagyváradi királyi tábla a büntetést nyolcz évre szállította le, de a vádlott és védője semmiségi panaszt adott be, mert állítólag nem alkalmazták a büntető törvénykönyv enyhítő szakaszát. Ezt a panaszt múlt héten tárgyalta a Kuria s visszautasította.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1902. július hó 1-én új előfizetést nyitottunk a FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése június hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a június hó végéig előfizetett olvasóinknak 20-án külön levélben küldtünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár : —————

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
== negyedévre 1 korona 50 fillér. ==**

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtassa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

• MI UJSÁG? •

Árpádtemplom Pusztaszeren.

Önmagát tiszteli meg az utód, aki az ősök emlékezetét tiszteletben tartja. A honalapító Árpád vezér, amint a történelemben meg van írva, a honfoglalás nagy munkája bevégezése után Szer-pusztán pihente ki ország-alapítással járt fáradsalmait.

Szer pusztája a Pallavicini-féle hitbizományi uradalomé. A szer-pusztai halmokon aranykalász terem s egy templomromon kívül alig jelzi a történelmi nevezetességű hely jelentőségét más, mint az a kis emlék, amit a szegedi szombatosok társasága épített oda, néhány évvel ezelőtt.

Szeged városának több előkelő polgára minden évben hazafias ünnepet szentel Pusztaszeren Árpád emlé-

kének. Ez a hazafias társaság, az idén minden előkészületet megtett, hogy szabályszerű országos társulatban egyesítse mindazokat a lelkes hazafiakat, kiknek szívében olthatatlan lánggal ég a honalkotó Árpád fejedelem fényes és kimagasló történelmi egyénisége iránt való hála.

Az országos egyesület czime: *Pusztaszeri Árpád-Egyesület*. Székhelye: Szeged. Célja: a honalkotó Árpád fejedelem iránt érzett kegyelet és hála országos ébrentartása és fokozása és a pusztaszeri apátság romjai fölé egy emlékszerű Árpád-templom emelése. A Pusztaszeri Árpád-Egyesület 1902. augusztus 3-dikán fogja megtartani ünnepies alakuló közgyűlését Pusztaszeren, hol ugyanekkor fogja egyháziilag megáldani és elnevezni a hét magyar vezér emlékére az ezredévi Árpád-szobor köré 1902. április 3-án elültetett hét gyönyörű hársfát. A gazdag program után vidám népünnep is lesz.

A király nyaralása. Ő felsége a király július 2-ikán Ischlbe ment, ahol a nyarat tölti; egész augusztus végéig marad ottan.

A beteg népképviselő. Makkai Zsigmondról, az ákosfalvi kerület országgyűlési képviselőről az a hír terjedt el a múlt héten, hogy meghalt; a valóság azonban az, hogy nagy betegen fekszik a marosvásárhelyi kórházban. Orvosai szerint szív- és májelhájasodásban szenved, amelyhez kezdődő hashagymáz is járult. A gondos ápolás mellett azonban a beteg képviselő állapota folytonosan javul és már minden veszedelmet elhárítottak.

Millió örökösödési per. Millió örökösödési pörben döntött a héten a temesvári királyi tábla. Egy özvegy asszonynak, Bruder Ottónénak jár ez a nagy örökség anyai ágról. A tábla 25 ezer korona évi járandóságot szavazott meg az özvegynek.

Leszakadt hid. A Csány és Zsadány abaujtonamegyei községeket összekötő nagy Hernád-hid, melyet tavaly építettek, a múlt kedden összmolt. A kassai 9-ik honvédezred éppen át akart vonulni a hidon, mikor a szerencsétlenség bekövetkezett.

Szondy György emléke. Szondy György, az Arany János által megénekelt drégelyvári hős, 350 esztendeje immár, hogy a törökökkel vívott ostrom alatt hősi halált halt. E nevezetes évforduló alkalmából július 6-án, vasárnap, Hontmegyében Ipolyságon országos emlékünnepet rendeznek. A rendező bizottság, élén Lits Gyula főispán elnökkel, már összeállította az ünnepély programját. Délelőtt diszközgyűlés lesz a megyeházán, amely után a Simor herezegprimás által épített Szondy-kápolnába mennek a vendégek, ahol ünnepélyes istentisztelet lesz. A kápolnában megkoszorúzzák Szondy György szobrát. Délben a drégelyi várban disztrakoma, délután folyamán pedig nagyszabású hangverseny lesz.

Öngyilkos földbirtokos. Soós Lajos eszaki birtokos szerdán reggel föbe lőtte magát Budapesten. Az öngyilkosságának okát nem tudják.

A koronaügyész nyugalomban. Hammersberg Jenő koronaügyész nyugalomba vonult s helyébe Ő Felsége dr. Székely Ferenczet nevezte ki koronaügyésszé.

A beteg angol király. Edvárd király már tul van a veszélyen, súlyosan beteg még, de az orvosai biztosa veszik a teljes fölgyógyulást.

Földarabolt ékszerész. Kegyetlen rablógyilkosságot követett el egy minden emberi érzelemből kivetkezett némbor Budapesten folyó hó 1-én. Erdei Sándor fővárosi ékszerészt, Petró Gyuláné, Bartók Eszter megfojtotta; azután testét darabokra vágta s a testrészeket a kültelken a Sziget-utczában egy üres telekre kivitte. Az emberbőrbe bujt vadállatot a rendőrség letartóztatta. Tettét beismerte a rablógyilkos, aki Erdeitől 900 korona készpénzt rabolt el.

A Kossuth-gyümölcsfák. A Kossuth-gyümölcsfa ültető bizottság alakult a fővárosban dr. Flóris Áron elnöke alatt s minap gyűlést tartott, amelyen a fővárosi iskolaigazgatók, tanárok és tanítókon kívül számos magasrangú tisztviselő vett részt. A gyűlésen több határozatot hoztak. Elhatározták, hogy egyenkint felkérlik a lapszerkesztősegeket arra, hogy ismertessék a bizottság ténykedését a nagy nyilvánosság előtt. Továbbá, hogy lapjaikban serkentsék arra a magyar népet, hogy gyümölcsérés idején magvakat gyűjtsenek, azokat elültessék és gyümölcsfákat neveljenek belőlük; a nagybirtokosokat pedig buzdítsák a nálunk eddig ismeretlen gyümölcsfa erdők ültetésére.

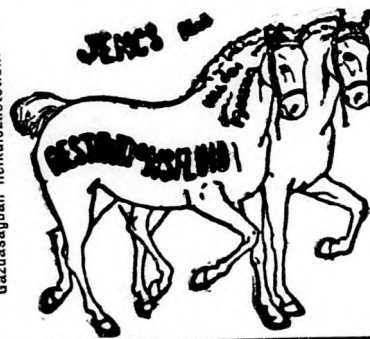
Játék a fegyverrel. Módos torontálmegyei községben, Rittinger Róbert 14 éves fiu játékból ráfogta a fegyvert Zsivanov Milos gazdára. A fegyver elsült s a gazda holtan rogyott össze. Zsivanovnak öt árvája maradt.

A pinczehelyi véres választás utójátéka. Ama esendőrök közül, kik a pinczehelyi véres választásnál, mely Rátkay László győzelmével végződött, ki voltak vezényelve a rend fentartása céljából, hárman a »helyes fegyverhasználatért« ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. A három dombovári esendőr közül Horváth István az első osztályú vitézségi ezüst érdemkeresztet kapta. Az érmekeket a napokban ünnepség keretében fogják átadni a kitüntetett esendőröknek.

«Góbságok» kacagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a *„Független Ujság“* előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az írónál. Legezészerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. Budapest. IX. Köztelek czimre.

JENCs-féle

Magyar Restitutios-Fluid lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev bñulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —
Postán 2-60 korona beküldése után bñrmentve küldi:

JENCs VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor'gyógyszerárában
Budapest, VI., Váczi-körut 17.

GAZDASÁGI DOLGOK

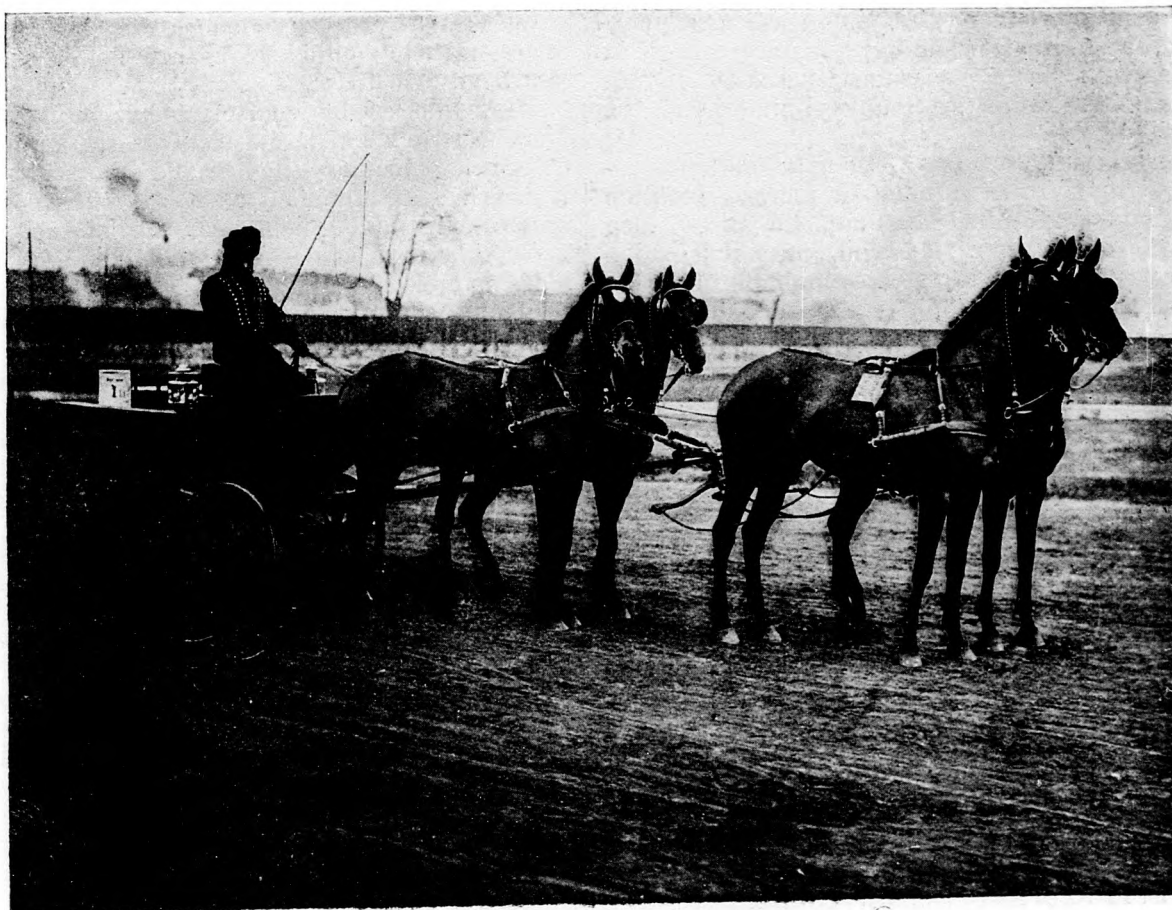
Az aratás ideje.

Mint a czim mutatja, nem éppen ujat, hanem szükségeset kívánok elmondani.

Gazdáink nem egyformán fogják föl az aratás idejét; némelyek szerint a buza akkor aratható, midőn már a magja valamennyire megpirosodott és keményedett. De még akkor is tartanak attól, ha

a korán aratott buzából, ennek gyönyörű sárgaszínű lisztje volt; űrlettem a két héttel később aratott buzából, ennek a lisztje hófehérszínű volt.

Az idejekorán aratástól legtöbben azért vonakodnak, mert azt tapasztalták, hogy a legkorábbi vágatásban aránylag több apadt szem lett, mint a későbbi vágatásban. Ezt én még többször tapasztaltam, mint azok a gazdák, akik nem szokták a buzát korán vágatni, mert a körülményekhez képest nálamnál soha sem szokta senki korábban vágatni. Azonban minden tapasztalt gazda egyetért velem abban, hogy először a legkorábban szőkülni és érni kezdett buzánkat szoktuk vágatni. Igen, de a buza ott szokott legkorábban, sőt néha idő előtt, szőkülni

Gróf Vigyázó Sándor négyesfogata.

imitt-amott néhány megkéssett sarjukalászban tejes szemek mutatkoznak. Pedig a gabona elejét az utoljáraért nem szabad elhagyni. A buzát sárgaérésben szoktam vágatni, midőn az ujjaim közt szétrnyomható magja már nem tejes, hanem tésztakeménységű. Ekkor van a buza aratásának legezelszerűbb ideje. Minden gazdát biztosíthatok arról, hogy a továbbkésést, az aratás végén veszteség fogja követni; mert a buza vesztett mennyiségéből, sulyából, színéből, aczélosságából annyit, hogy értéke néha majd csak felényire tehető, mintha idejekorán arattatott volna le. Ennél még többet változik a tulérésnek kitett buza színe, sulya és értéke. Nem is szólva arról, hogy a jó termésnek ily esetben egy nagy része elhull, amit a későbbi esők után legjobban bizonyít a sűrű kelés. De mindennél több a korán és a későn aratott buza közti különbség. űrlettem

és érni, ahol valami ártott neki, s ott a későbbi vágatással sem lett volna egészséges termés nyerhető; mert a korai érést is már a betegség siettette. Ha pedig a korán learatott buza egészséges volt is, aránylag még is több apadt szem van benne, mint a későbbi vágatásban, akkor el kell ismernünk, hogy ezen apadt szemek egyik részét a még meg nem érett tejes szemü sarjukalászkok adják, melyek megérése végett — mint mondám — soha sem szabad a gabona elejét tovább érlelni! Hogy a gabonatermésben ocsu vagy apadt szem ne legyen, azt soha sem fogjuk elérni, mert nem minden tőlünk függ a világon. — Az elmondottak állnak a rozs és tavaszbuza felől is.

Áttérve az árpa learatására; többször voltam szemtanuja annak, hogy háromszoros, négyszeres, mag elhullott, azért, mert a tulérett árpát nappal, igen száraz állapotban kötötték! Azon osztozom,

hogyan az árpát hagyjuk tökéletesen megérni, de azután mint ilyent ne köttessük nappal a legszárabb állapotban, hanem válaszzuk meg jobban a munka idejét és módját! Akkor köttessük és keresztessük, mikor az érett árpa kissé nedves állapotban van. Ez történhet kis eső után vagy éjjel, egészen a harmat száradtáig; ekkor fordítsuk a munkaerőt más dologra addig, míg az árpa ismét megereszkedik, és így folytatjuk a munkát tovább.

A zab eltakarítására nagyon kell ügyelni. Mert ha a kalász hegyéből az a legjobb néhány szem elröpül, akkor odavan a legjava, mint a kölesnél. Azonban a zabot markon hagyni nem tartom mindenkor szükségesnek; bár sokan azt állítják legtapasztaltabb gazdáink, hogy a markon állott zab szalmáját jobban kedveli az állat. Ezt magam is tapasztaltam, olyan esetben, midőn a zabot vágása előtt meglepte a mézharmat és egy jókora eső a zabmarkokról a mézharmatot lemosta. Azután ennek a markon hagyott zabnak a szalmáját sokkal jobban szerette az állat, mint azét, amelyik markon állni nem hagyatott.

Jobb szeckára számítva, a félig éretten levő zöldszalmájú zabot mindenkor markon szoktam hagyatni, ennek a szalmája azután, ha az eső meg nem mossa, olyan szép, zöldszinű, mint a legszebb széna, de azért ha mézharmatos, semmiféle állat sem kedveli. Tehát az érettebb szalmájú zabot vagy gabonát semmi jókunk nincs markon hagyni, sőt a finomabb szemtermelés produkálása szempontjából a megérett gabonát soha sem szabad az idő rombolásainak széthagyni, mert annak ártani fog még a legjobb idő is! M. I.

Szép négyes.

Az ideai budapesti tavaszi luxuslövésár egyike a legsikerültebbnek volt mondható, úgy a felhajtott anyag, valamint a vásár forgalmát is tekintve. 450 drb lovat hoztak fel s ezekből 186 drb kelt el. Nagyon sokat vittek ki a külföldre is. A lóvásár díjazással is egybe volt kötve s ezen a bíráló bizottság a négyesfogatok első díját gróf Vigyázó Sándor azon fogatának ítélte oda, amelyet mai ábránkon mutatunk be olvasóinknak.

A házikert szórakoztasson és hasznot is adjon.

A házikertnek a gazda üdülőhelyéül kellene tulajdonképpen szolgálni, ahol fáradalmas munkája után megpihenhet, vagy kellemes szórakozással töltheti el idejét.

És mégis sajátságos, hogy vidéken ritka esetben van ez így, sőt ellenkezőleg; gyakran halljuk eme panaszt, hogy: „Az én kertem csak bosszúságot és haragot okoz, sok pénzembe kerül, hasznom pedig semmi sincs belőle, azért a kertészettel fel is hagyok és krumplival vetem be az egészet.”

Természetes, ha ily panaszhangok hallatára alkalmunk van, helyénlevő felvilágosítást adunk és legtöbb esetben sikerül is a panaszost más véleményre bírni, sőt pár év múlva örömmel halljuk a lelkesedés nyilvánulásait az általunk megtérített részéről, aki kertjéről nem győz elég sok jót mondani.

Világos dolog előttünk, hogy minden oly eset-

ben, amikor a kert jövedelmezőtlenségéről van szó, az ok abban rejlik, hogy a legritkább esetben értenek a kert ápolásához, annak okszerű megmunkálásához és ahhoz, hogy céltudatos eljárás által miként lehet a kertet olyanná tenni, mint: *amilyennek lenni kellene.*

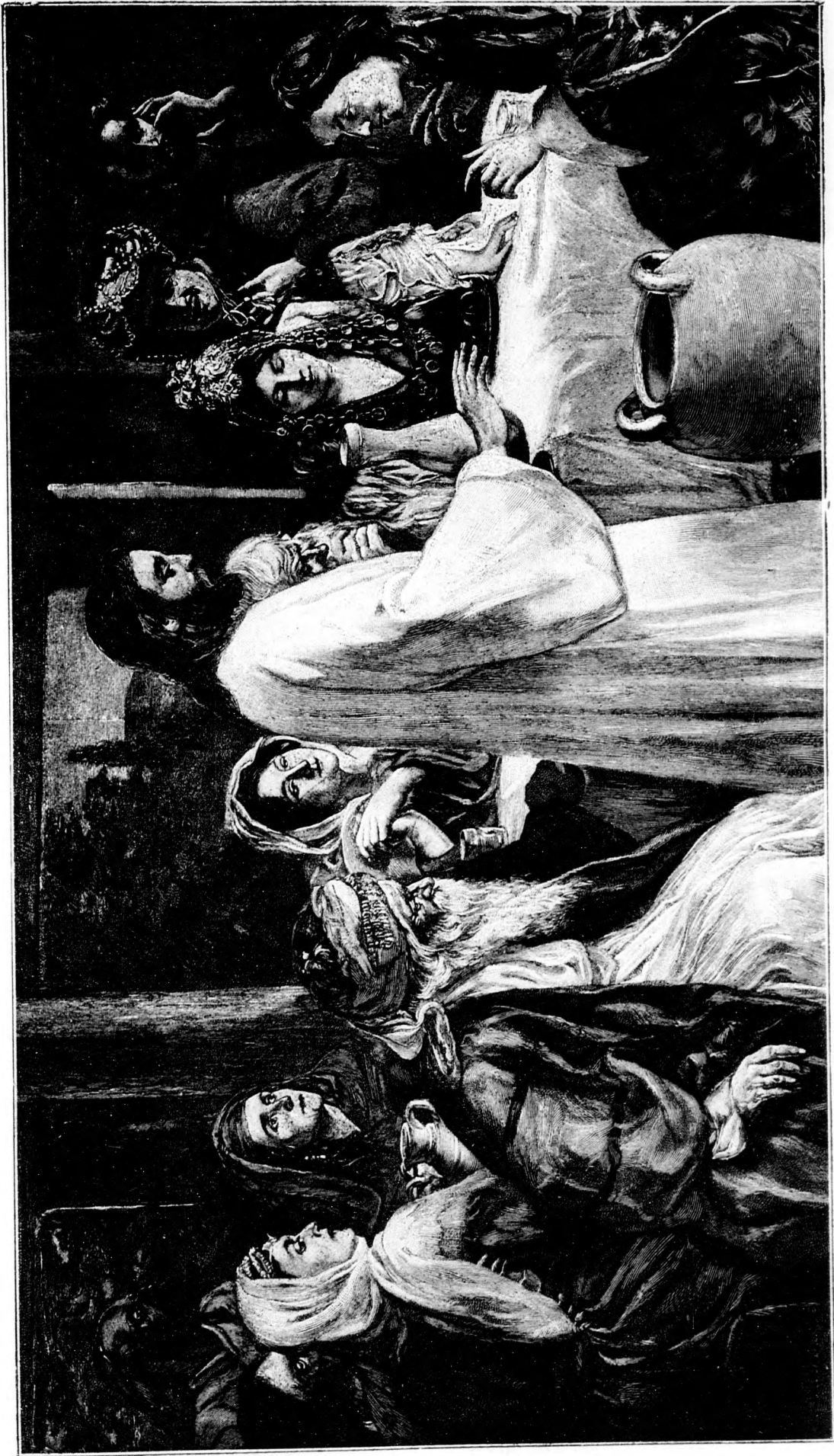
Mindenekelőtt az apró diszkercecske az, mely leggyakrabban igen is kis területen lesz berendezve, néhány egyhangu virágoeszkával diszítve, melyek a tulajdonost állandóan ki nem elégíthetik s egyhangúságuk unalmassá válik. Egy ily kertecske nehezen tartható fenn és ápolásához mindenkor hozzáértő kezet igényel s magától értetődik, hogy jövedelmet nem hoz.

A szerény falusi lakhoz gyümölcs- és zöldséges kert való, mint megfelelő és valódi házikert. Az ilyen kert a gazda vagy a ház asszonya közvetlen vezetése alatt állhat és nem lesz nehéz a könnyen megszerezhető munkaerővel azt kellőleg ápolni és jövedelmezővé tenni.

A dolog pedig nem oly nehéz, mint gondolnók! Mert jó szaklapok, könyvek olvasása, kérdőzködés és egy kis jóakarattal mellett, ha kezdetben mindjárt nem is a legkitünőbbet, de mégis jót termeszthetünk s évről-évre mindig jobbat és tökéletesebbet.

A kertben való saját munkálkodással az érdeklődés napról-napra nagyobb lesz és valóban, a kertben töltött órák nem is a legkellőmetlenebbül eltöltöttek. Ha már egyszer annyira jutottunk, hogy saját nevelésű zöldséget vagy érett eprünket szedhetjük, akkor már minden eltöltött óra a kertben valóban kellemes szórakozásul szolgál, ezenkívül gazdagon meg is lesz jutalmazva fáradságunk. Hogy mit jelent az, naponként a család részére saját termelte friss zöldséget szedhetni és az étkezéshez egy kosárka magatenyészetté fáról, finom gyümölcsöt leszakítani, csak az tudja, ki már azon kellemes helyzetbe jutott, hogy tehetné azt. Ahhoz, hogy az elérhessük, nem is sok kell, csak esekély földterület; 600—700 □-méter elég, hogy egy 5—6 tagból álló családot egész éven át finom és minden lehető zöldséggel elláthassunk, csak hogy e területet valóban belterjesen kell megművelnünk. Jó, kipróbált fajtákat kell választani, ily kert jövedelme, ha a nyert zöldséget pénzértékben számítjuk, nem esekély és a háztartásban csakhamar érezhetővé lesz. E tekintetben azonban, a házikerteket illetőleg, a vidéken még sok helyt meglehetősen rosszul állnak a dolgok. Vidéken a falusi kisbirtokos-, a földműves-, a tanítónak stb. is igen csinos kert áll legtöbb helyen rendelkezésére, de ennek jövedelme minél kevesebb. Már nagy az öröm, ha sikerül június hóban néhány fej salátát, később néhány középszerű ugorkát és ősszel néhány zellergumót szedhetni. Nem így kellene azonban lenni. Egy ily kertnek, ha csak egy vagy két trágyaágya van, egész éven át kell friss salátát adnia és ha trágyaágy nincs, legalább májustól szeptemberig adjon korán érett termékeket. Mezei saláta, spinát, ugorka, dinnye, poré, vörös-, foghagyma, borsó, bab, zellernek stb. nyáron nagy mennyiségben kell lenni, hogy télire is eltehető legyen. Így azután a házikert céljának meg fog felelni és a panaszhangok a házikertre elnémulnak.

Lapunk mai számában közölt Fehér Miklós és Tsa gépgyár-részvénytársaság hirdetésére lapunk t. olvasóinak b. figyelmét felhívjuk.

Jézus a kánai menyegzőn.

• MULATTATÓ •

Ne zörögj úgy...

*Ne zörögj úgy rezgő nyárfa! —
Elaludt a kedvesem...
Ne esvegj úgy kis madárka, —
Hagyd nyugodni csendesen...*

*Langyos szellő rózsafámról
Rá ne legyintsd szárnyaid, —
Fel ne rázd a boldogságból,
Szövögesse álmait...*

*Rózsafelés mosolygása,
Karjaim közt, hogy remeg: —
Tán ama kis angyalt látja
Ki szívünk közt lel helyet?!...*

*Liliom karján tán ott ring
Már az angyal, az anyém: —
Fenn a csillagsátorokban,
S boldogsággal tér felém...*

*Vagy talán most jár az égbe
Könyörögve térden, félve —
A teremtő fény alatt: —
Rózsabimbós kebelére —
Egy kis angyalt adjanak...*

Petrus Jenő.

Onucz, az oláh.

Irtá: Gyalui Farkas.

Onuczot négy szuronyos börtönőr fogta közre, úgy vitték le a törvényszéktől a tömlőczbe. Mielőtt elindultak volna, előbb az ő szemeláttára golyóra töltötték fegyverüket, nehogy valami eszébe jusson. Ez a megtiszteltetés egyebiránt azért érte Onuczot, mert az imént halálra ítélték. Gyilkolt, rabolt, rászolgált.

Ott ezammogott az utczán Onucz, öles alakját megbámulták, vad nézése elől félve tértek ki az emberek. Vad volt és dühös. Hát azért tagadott ő mindent, azért mondotta szemébe az összes tanuknak, saját büntársainak, kik őtet vallották bujtogatónak, hogy ő ártatlan? Ime, csalatkozott a reménységében, halálra ítélték.

A börtönben valamennyire lecsillapodott dühe. A halálfélelem egy-egy gyöngé borzongása alig-alig futott végig rajta. Oh, jól tudja ő a regulát, nem most először mondtak fölötte ítéletet. Kora fiatalsága óta nehányszor ült már tömlőczben, hol lopásért, hol meg vad, vérengző természetéért. Gyűlölte is az egész faluja és félt tőle. Ő pedig gyűlölte az egész világot és semmitől sem félt, a törvénytől sem. De mégis a halál... Onucz kissé megrázkódott, ha rá gondolt arra, hogy mi történik vele. Ej, már ekkor ott volt

mellette az ő egyetlen vigasztalója és barátja: a reménység...

Egy nyurga cigánynyal volt együvé esukva a czellába. Pharaók utóda egy kis csikó miatt ült zár alatt. Még két hónapja hiányzott, aztán visszamehet a rajkóihoz. Ő is talált vigasztalást magának, azt hogy Onucz talán soha sem fog kiszabadulni, mennyivel jobb az ő sorsa, mennyivel!

— Mennyit kaptál? — kérdezte Onuczról, ki a rostélyos ablak előtt állott.

Semmi felelet.

— Husz év? — kérdezte a cigány.

Onucz tagadólag intett.

— Hát akkor míg a világ addig ülsz Szamos-ujvárt?

Onucz rekedten felelt.

— Kötél...

A cigány szó nélkül hátrahúzódott a másik szögletbe. Kezdett félni és undorodni — a szagjától...

Ez az ember félig már halott.

— De még nem olyan bizonyos! vigasztalta magát hangosan Onucz.

— Nem, nem, Onucz felelt a cigány, magában azonban egy garast sem adott az ő lakótársa életéért.

Most az ajtó zárja nyikorgott és azután a nehéz faajtó feltárult. A cigány merev állásba csapta magát, a rabok legfőbb parancsnoka, a királyi ügyész jött be. Vizsgálta a börtönt, Onucz gyűlölettel nézett rá. Ez az ember, ez a nagyságos ur az imént, hogy fáradozott azon, hogy őt halálra ítéljék. Bizonyos ellensége neki ő is.

— No, Onucz, szólt hozzá nyájasan az ügyész, hát, hogy érzed magad? Onucz vállát vont.

— Jól imádkozz, fiam, szólt egyszerre komolyan az ügyész. Imádkozz, mert akkor talán nem leszel olyan vad.

— Nem! kiáltotta vadul Onucz. Nem kell! Ne küldjenek ide pópát, mert megharapom. Az Ursten úgy sem törődik már velem. Soha sem segített meg, már én sem törödem vele.

Onucz ott töprengett nap-nap után, vajmi keveset törődve a cigánynyal, őreivel, ételeivel. Várt. Az éjjelt szerette. Ekkor behallatszott a vén torony órájának ütése. Egygyel kevesebb megint, gondolta minden óra után. Szerette volna, ha minden óraütés egy-egy napot, egy hetet vagy hónapot tenne ki — hadd teljék már el az idő, hadd jöjjön az ítélet.

Egy reggelen az történt, amire úgy lesott. Az ő czellája előtt állott meg fegyvercsörgés közt az őrség. Kihozták, felkísérték ismét a törvényszékhez. A második ítéletet hirdették ki előtte. Helybenhagyták halálos ítéletét. A bíróság elnöke megjegyezte, hogy most hivatalból fölterjesztik az ő ügyét az utolsó, a legmagasabb bírósághoz.

Onucznak szédült a feje. Már ott látta maga előtt a gyalázatos halált.

— Induljunk, — mondá a börtönőrmester, aztán félig tréfásan szólt oda Onucznak.

— No, ember, még csak egy botlás az életed.

Onucz intett a fejével, voltaképen nem tudta, hogy ő vele mi történik.

Támolyogva indult előre. Egy utczasarkon szét-nézett. Egész embertömeg kísérte. Onucznak az jutott eszébe, hogy ő belerohan abba a tömegbe, löjjék hát le, így legalább gyorsan, minden czeremónia nélkül végeznek vele. De ereje nem volt rá. Gépiesen ment előre és észre sem vette, már czellájában találta magát. A vékony cigány aggodalmas kíváncsisággal

nézett rá. Onucz intett fejével. A kis cigány megértette. Egészen megrémült. Szerette volna vigasztalni, de nem tudta. Hiszen jobban ért Onucz az itéletekhez, mint ő. Hanem mégis, féltében is valami segítséget akart neki ajánlani, olyant, amilyent maga sem sokat próbált.

— Onucz te, én mondanék neked valamit.

— Mit?

— Látod, mikor az ember ilyen bajban van akkor már csak az isten segíthet rajta. Próbáld meg, imádkozzál folyton, éjjel-nappal és böjtölj.

Onucz felkiáltott:

— Elmenj cigány, ne papolj! Nekem nem kell imádság. Rajtam az Isten már nem segít. Soha sem segített. Ahogy valamit csináltam, mindjárt kitudódott. Ez is, amiért most itt vagyok. Pedig, hogy vigyáztunk! Eh! Az isten engem utál, azért nem rendelt mellém senkit soha...

Hirtelen elhallgatott. Egy szempillantás alatt eszébe jutott élete. Szolgalegény volt gyerekkorától fogva. Kergették ide-oda, szídták-verték, vad természetűek miatt mindenki gazembernek, zsványnak nevezte, jósoltgatták, hogy a tömlőzbe pusztul el, hogy akasztófára jut... Igazuk volt.

De hát miért nem akadt soha senki, aki vele jót tett volna? Legalább egy leány. Ejh, aki már egyszer tömlőzbe jut, azt, ha kiszabadul, kerülik. Őt mindenki kerülte. Mit kérjen ő az Istentől, aki már elfordult előle? Őt már ugy sem hallgatják meg sem a földön, sem az égben. Ha legalább volna valakije, aki imádkozzon érte, de ki? Egy félelmetes napon dobszó mellett megölik. Hideg, fájó borzongás futott rajta végig, a félelem, a halálfélelem gyötörte. Es ekkor megint odaférfőzött hozzá szelid barátja, a vigasztaló remény, hiába, most már a félelem volt erősebb.

— Oh, — mormogta keserűen, — miért nem tudott valaki, valamelyik verekedésben egy kést belém ütni. Ide a baloldalamba, most már tul lennék mindenben.

Es Onucz, a vad, hatalmas Onucz reszketett, majd megőrült félelmében. Most már nem várta az órákat. Félt tőlük. Hogy sietnek, hogy rohannak. A napok telnek és egyszerre csak megint meg fog nyilni az ő ajtaja, ekkor már a siralomházba viszik.

Oh, hiszen tudta ő, hogy megy ez. Sokszor hallotta ő előbbi fogsága alatt elbeszélni, hogy a harmadik itélet után még egy nap az élet.

Minden idegen hangra, minden zörgésre felriadt.

Most, most!

Egy délután kinyitották a czelláját. Onucz felugrott és rémülten hátrált a czella tulsó részébe. Ok nélkül remegett. Uj ágyat kaptak a foglyok. Valami nagyszerűen ravasz vaságyakat, melyek végében egy ülésféle, meg egy asztalka is volt vaslábakkal. Mindezt

össze lehetett hajtani, hogy minél kevesebb helyett foglaljon el.

— No Onucz, ebben jól aludhatsz — mondá neki kedélyesen az egyik őr.

— Csak aztán soká aludhassál benne, — szolt nyomatékka a másik.

Az őrök távoztak.

— Es nekem még egy hetem van, — szolt

Pá! pá! Jancsika!

boldogan a cigány Onuczhoz, nekem ugyan mindegy akármiféle ágyat adnak.

Onuczot egyszerre ellepte a forróság. Valami, a mire ő ezerszer is gondolt, eszébe jutott. Odarohant az egyik ágyhoz s megfogta az asztal erős vaslábát. Egyetlen nyomással legörbitette, azután letörte a lábát.

— Mit csinálsz Onucz? — kezdte a cigány. Onucz vérben forgó szemekkel vetette magát a gyöngö, reszkető cigányra.

— Te, nekem már ugy is mindegy, de ha egyet

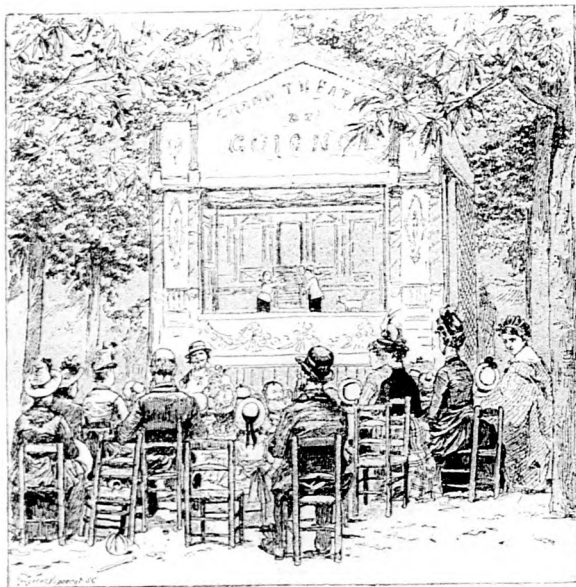
szólsz, ha egyet mozdulsz, meghalsz. Tudod, hogy csak megfogom a torkodat. Mutassam meg?

— Ne, ne, könyörgött a cigány, nem is nézek reád. Nem vagyok én a te öröd, tőlem csinálj a mit akarsz. Én lefekszem, nem is fordulok feléd.

— Akkor jó neked is, nekem is, dörmögte Onucz és munkához fogott.

A kémény vasajtáját, mely a ezellában volt, Onucz egyetlen feszítéssel kinyitotta, azután óvatosan tágitani kezdte a nyilást, hogy egy ember kiférhessen rajta. Kémény munka volt, a szilárd köveket kellett a tompa vaslábbal bontogatni, és vigyázva, hogy a folyosón meg ne hallják. A munka nehezen haladt, Onucz sűrűen és dühösen káromkodott, ez volt az imádsága.

Beesteledett már és az este is előre haladt, hogy beférhetett. Nem törődött ő már senkivel, semmivel, a kéményen, át akart szökni — és ha egyszer kijut, ha egyszer meglátja a csillagos eget, jaj annak,

Mulatság a zöldbén.

a ki őt visszatartja. — A cigány halálfélelmek között feküdt kemény ágyán. Az jutott eszébe, hogy őt majd későbbben eresztik szabadon, büntetésül, talán czinkostársnak tartják, — megint elzárják most, mikor már haza mehetne. Odanézett a kéményhez, Onucz lenn volt és felfelé akart kapaszkodni. A cigány odasurrant, valami titkos erő, a félelem a büntetéstől, vagy talán a végzet, az Onucz végzete arra kényszerítették, hogy becsapja a vasajtót és ütközőjét előretolja. Azután kétségbeesetten kezdett kiáltozni.

— Ide, ide, segítség! Tolvaj! Tolvaj!

A tolvaj kiáltások egy tömlöczben furesán hangzottak ugyan, de azért pár pillanat mulva az őrség berohant a ezellába. Onuczot kihuzták a kéményből, dühe a cigány ellen fordult, de szuronyt tartottak az álla alá. Bele akart rohanni, ám nyájas vigasztalója, a remény visszatartotta. Még nincs minden veszve, hátha még kegyelmet kap, minek rohanjon bele a biztos halálba?

A cigányt más ezellába zárták, Onuczot is külön tették. Reggel pedig lánczot vertek a lábára. Most már mozdulni is alig tud, nem szökhet el. A gyöngé remény az erős félelem közt hányódva, Onucz

megmaradt a maga vadságában. Egy reggelen — mikor talán legkevésbé várta, megjelentek az örök ajtajánál.

— Itélethirdetésre viszünk, mondá a fogház őrmestere Onucznak.

A fogoly halásápadtan lépett előre. Minden eseppe vére szívéhez tódult. Ezuttal kocsiba ültették Onuczot és úgy vitték a törvényszékhez. Hiába nézett őreire, tekintetökből semmit, de semmit sem tudott kiolvasni.

A feje zugott, kábultan lépett be a terembe. Ott volt a bíróság ünnepélyesen, komoran. Onucz arra gondolt, hogy most már érkezett utolsó napja.

Holnap reggel vége lesz a világnak, az ő számára az már nem fog létezni. Pedig, ha el kell hagyni, milyen szép a világ; az ablakon át belátszott a nyájas kék ég, a tavasz most ébredezett, — soha-soha sem fogja többé látni a mezőt, a faluját.

Nem volt ideje tovább gondolkozni. Az itéletet hirdették.

Onuczot a legfőbb bíróság nem ítélte halálra, hanem örökös fogságra. A bíróság elnöke megmagyarázta neki. Onucz egész lelke megszibbadt. Az öröm, a mely beleszállt, a halálfélelem, amely hirtelen eltűnt, úgy megrázták, hogy megtántorodott bele.

— Erted Onucz? szólt hozzá az ügyész. Nem fogsz meghalni, hanem fogoly leszel a míg élsz, de élni fogsz. Meg vagy elégedve? Ide nézz és felelj!

De Onucz ekkor sem nézett sehová, hanem mereven maga elé né-

zett és a tekintete messze tévedt.

Ott látta édes anyját, aki réges-régen meghalt s ő most mégis ott látta, mintha most is élne, ott térdelt egy nagy, fényes és hatalmas trónus előtt az égben, kegyelmet kérve a fia számára. Onucz megrázkódott és térdrogyott. Aztán levágta magát a földre és hangosan sirni kezdett, mondván összetett kézzel:

— Miatyánk, miatyánk...

A többi már elfelejtette, talán sohasem tudta s ha tudta volna is valaha, most elfelejtette volna...

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság” eredeti regénye.

(25)

Ez használt annyit, hogy a bekerítést föltartotta őt percze, ami éppen elég volt, hogy a Tugelán átgázoljanak a magyar fiuk.

Az ágyut még sem adták vissza az angoloknak. Inkább belevontatták a folyó vizébe. Viz alá merült a dörgő hadizsákmány, de még sem lett az angoloké.

Szabados az átgázolás közben sebet kapott. Egy buta, eltévedt golyó balvállába furódott. Érezte

a hirtelen elzsibbadást. Érezte, hogy elmelegedett egy kis ütéstől. Tudta, hogy mit jelent. Sebet kapott.

Odaszólott a mellette haladó Darkónak:

— Darkó!...

— Parancsol vezérem.

— Vigyázzon rám. Legyen közelben...

— Mi baj, vezérem?...

— Pszt!... — csitította Szabados, — sebet kaptam.

Darkó közvetlen a vezér mellé huzódott lovával és karonfogta Szabadost.

— Nagy a fájdalom? — tudakolta csendesen.

— Nem. Csak elzsibbadt tőle a bal felem. Vigyázzon reám, nehogy lebukjak a vízbe.

Darkó átszólott a tulsó lovasokhoz.

— Kőszegi!

— Parancsol, hetesvezető?!

— A vöröszászló kapitányának szédül a lova. Jöjjön ide közel a tulsó oldalra.

A legény engedelmeskedett. Közvetlen közelbe jött, hogy a vezér lovának oldalát támogassa.

Ekkor megsughatta Darkó, amit akart.

— Kőszegi! — szólt csendesen — vigyázzon a vezérré, nehogy eldüljön. De egy szó se legyen!... — inté a legényt.

Kőszegi sóhajtott és jobb oldalról karon fogta Szabadost.

— Köszönöm barátom! suttogta a vezér. Csak el ne áruljon. Még nincs nagy baj. Tudok lovagolni. Aztán Darkó felé szólott.

— Darkó!

— Hallgatom, vezérem!

— Amint a tulsó partra gázoltunk, a tüzet el kell oltani. Különbén az angolok utánunk jönnek. Sokan vannak...

Darkó érezte, hogy a vezér gyöngül. Mindinkább-inkább hanyatlik a karjaira, de azért csak beszélt hozzá.

— Más egyebet nem akar mondani vezérem?

— Hallgassatok az öreg Inezére, — suttogá Szabados alig érthetőleg, ő vezessen benneteket...

Ez nagyon zokon jött Darkónak, mert úgy hitte, hogy a vezér utolsó szavait mondja. Pedig csak gyöngye volt a vérvesztés miatt. A esobogó víz is szédítette, amint gyöngült. Ugy érezte, mintha huzná lefelé a folyó vize. Pedig kétfőlől két erős legény tartotta.

Végre partot értek.

Az öreg Ineze várta az átvonulókat s mikor kijelentették, hogy több nincs, a tüzet eloltatta. Darkó egyenesen az öreget kereste legelőbb, mert Szabados már csak nyögött, lihegett a karján.

— Kőszegi! hamar hívja ide az öreg Inezét.

A legény elhagyta két parancsnokát és oda-sietett lovával, ahol a tüzet oltogatták az Ineze parancsára. Félrehívta az öregét és megmondotta, hogy Szabados vezér és Darkó parancsnok várják.

A következő percekben már az öreg Ineze vezette a Szabados lovát a társzekerekhez. Pálma grófnő, azaz Julesa volt leginkább megijedve az eset miatt.

Szabadosról gyorsan levonták a kabátot. Levetették a vezér kabátját, ingét a társzekéren. Ágyat hevenyésztek számára. Aztán megvizsgálták a sebet.

A bal váll vala keresztül löve s nem annyira a seb, mint inkább a tetemes vérvesztés okozta az elgyöngülést. Nyílt sebbel a vizen át usztatni igen veszélyes, mivel a folyó víz vonza a vért. Ezt leg-

alább így hiszik a régi katonák s hogy van e benne valami igaz, azt tapasztalat után ítélve szemtanúk is állítják.

Gondosan bekötötték a sebet, aztán hagyták pihenni. De a vezér elvesztése igen nagy izgalmat okozott a kis táborban. A mai harezban csak jelentéktelen sérülések fordultak elő, csupán a Szabadosé volt nagyobb és igen komoly. (Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Multság a zöldben. Beállottak a meleg napok. A városi nép a zöldbe siet. Ott vannak a bábszínház előtt a szülők és a gyermekek, ahol a szinpadon apró Paprika Janesik tánczolnak. Másik helyen egy hegedős játsza a szép nótákat a gyerekek előtt. Ilyen a zöldben való mulatozás városon.

Pá! pá! Jancsika! A falun lakók gyermekei is kiveszik részüket a nyári mulatságból. Egyik asszony, ki tejet hord, a hátán levő kosárba ültettek a gyereket. Onnan nem könnyen esik ki. Mikor távozik az egyik háztól, a gyermekek bucsuznak. Jancsikát üdvözi a kis szomszéd gyerek: pá! pá! Jancsika! De a kis Janesi sem marad adós. Ugyan csak integet vissza a kosárból: pá! pá!

Jézus a kánai menyegzőn. Gyönyörű bibliai történet ábrázolása mai képünk. Jézus hivatalos volt tanítványaival együtt egy menyegzőre Kánában. A menyegzőn hamarabb elfogyott a bor, semmint a vendégek eltávoztak volna. A házbeliek földhöz ragadt szegény emberek levén, végtelenül röstellették, hogy vendégeiket itallal kielégíteni nem bírták. Fülébe jutott ez a vendég Jézusnak is, aki megparancsolta a szolgáltnak, hogy a boros edényeket hozzák tele vízzel. Amikor ez megtörtént Jézus megáldotta az edényeket s bennük a víz kitünő borra változott. Jézus ezen esodatételén álmélkodának a menyegzős népek.

Képrejtvény.

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. július hó 12.
A „Független Ujság“ 26 számában közölt talány megfejtése

„Őszirózsa.“

Helyesen fejtették meg: Kőváry Jánosné, Csizsár Katicza, ifj. Szathmáry Sándor, ifj. Pádár János, ifj. Szűcs Ferencz, Lehoczky András, Fekete János, Mozsgay Mihály, Takáts László.
A sorshuzásnál Kőváry Jánosné (Alsó-Szopor) neve jött ki elsőnek, kinek kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás »Kis-Szekely pusztulása« című regényét diszkötésben küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Czige Demeter urnak és **850. számú előfizetőnek.** A kényes jogkérdéseiket áttettük ügyvédünkhöz, míg választ ad, kérjük legyenek türelemmel, mert ilyen bonyolalmas kérdést szinte át kell tanulmányozni, hogy helyes feleletet nyerjenek. **Róka László** urnak. Az esete szinte mindennapi dolog. A biztosító ügynök szóval ígér menyét-földet, de a kötvényben arról, amit ígér szó sincs. Először is tudomására adjuk, hogy az ügynökkel való beszélgetés, megbeszélés, semmiféle kötelezettségre nem köti. A fő dolog az, hogy alá írta-e a kötvényt, vagy nem? Ha a kötvényt nem írta alá, akkor semmiféle kötelezettsége sem az ügynökkel, sem a biztosító intézettel szembe nincs. Ha az ügynök által ígérték a kötvényből hiányzik, akkor *ne írja alá*, hanem aláíratlanul küldje vissza. Ezzel a nyakáról mindent lerázott. Azt is megírhatja levélben, röviden, hogy a kötvény szövege nem felel meg a szóbeli megbeszélésnek, tehát nem biztosít. Majd akad tisztességesebb biztosító intézet is, ahol amit ígérnek, azt írják a kötvénybe. — **Sorsjegyekről.** „1864-iki államsorsjegyek”. **P. S.** (N. Verőce), **Bölcskey** (Baranyavár), **O. L.** (Bársonyos), **D. S.** (Orosháza), **M. V.** (B. Tamási). Sorsjegyeik nem huzattak ki.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. július 5-én.

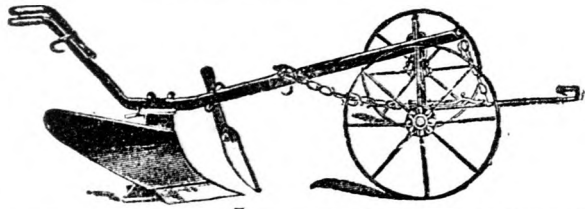
Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 18:90—19:10 K. *Rozs* 14:20 K-tól 14:40 K-ig. *Arpa* 11:20 K-tól 12:20 K-ig, jobb minőségű 14:00 K-tól 17:50 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 10:20 K.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapest, VI., Nagymező-utcza 68.

Egy és többvasu aczélekei, és talajművelő eszközök elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépyára

Budapest, VI., Nagymező-utcza 68. sz.

A világhírű

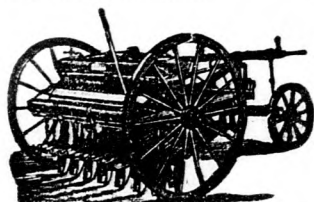
„Unicum Drill” sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnem egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kicserélése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28:00	27:40	26:80	26:20	25:70	25:10	24:40	22:60	11:40

Buzakorpa finom 8:80 K, durva 9:00 K.

Egyéb magvak: mák 25—28 K 1 q., bab fehér nagyszemű 11—12 K, aprószemű 14—15 K, tarka 11—12:00 K, lencse 12—13 K, jorsó héjas 18—36 K, lóhere 46—56 K, luczerna 64—66 K, baltacsim 26:00—28:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, muhar 660—760 fillér, zsupszalma 320—380 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt türi 36—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 106—118 fillér, 260—280 kg.-mos 100—106 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 108—112 fillér, szerb 96—108 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 58—66:00, magyar tehén középminőségű 56—60:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 58:00, szerbiai ökör jobb minőségű 44—68—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbiai bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszuliban élő borju 60—83 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—2:80 K, csirke 1:10—2:00 K, kappan hizott 3:00 K.—7:20 K. Rucza 2:40—3:20 K. Lud sovány 4—6 K. Pulyka sovány 4:40—4:60 K.

Tojás alföldi 56—58 K, erdélyi 52—55 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4:00—4:80 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:80—2:10, tejföl 62—80 fillér literenként, főzővaj 1:20—1:40 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 4:00—12:00 1 q 3:00—7:00 Petrezselyem 100 kötés 1:40—12:00, 1 q 35—40—, zeller 100 drb 1:00—1:20, karalábé 6:00—6:60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 0:00 q 6:40—7:60, foghagyma 50—60—, vörösrépa 100 drb. 10—16:00, fehérrépa, fejeskáposzta 0:00—0:00—, kelkáposzta 100 drb 2:60—8:00, vöröskáposzta 00—00—, fejjessaláta 4:00—5:00, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 10:40—16:60. sárga 10:40—16:80.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek idei első sorozata

f. évi július hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

POZSONYI

KIÁLLITÁSI - SORSJÁTÉK

1089 nyeremény **85.000** KOR.ÉRT.
 FŐNYEREMÉNY

50.000 KORONA ÉRT.

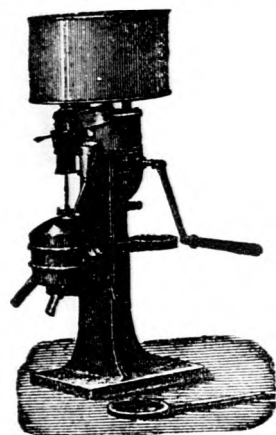
2^{IK} FŐNYEREMÉNY **10.000** KOR.ÉRT.

3^{IK} FŐNYEREMÉNY **5000** KOR.ÉRT.

és számos melléknyeremény.

HUZÁS VISSZAVONHATLANUL 1902 SZEPTEMBER 21^{ÉN}

Sorsjegyek kaphatók: minden banküzletben - sorsjegy elárusítóhelyen és dohánytözs-
 dében, valamint A GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK
 Kiállítási Sorsjegy Irodájában, Budapest V., NÁDOR ~ UTCA 16 szám.
 DOHÁNYTÖZSDE-és ÜZLETTULAJDONOSOK JUTALÉK MELLETT KAPNAK SORSJEGYET BIZOMÁNYBA.

„SIEGENA“
név alatt kerül ezentúl for-
galomba a „MÉLOTTE“
rendszerü jelenleg legjobb és
legolcsóbb

**tej-
főlözőgép**

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

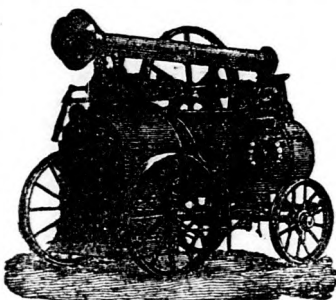
Mindenemü tejjgazdasági
gépek.

A magyar kir. állam-
vasutak gépgyára gazd.
gépeinek eladása.

Használt és jól javított
gőzcséplőkészletek.

Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.

Összesen . . . 1.779.133.60 kor.

Első évi fölösleg . . . 90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utoza 13.

Készít:

mindennemü nyomtatványhos szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografiallag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottanak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta
káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli
tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
továbbá mindennemü egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98-99%) elismert kítünö minő-
ségben szállít a

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.